

REFERAT Bevaringsudvalget d. 24-10-2018

Mødedato Onsdag d. 24. oktober 2018 kl. 15:30

Mødested E.3.12

Indholdsfortegnelse

Revision af SAVE registreringer i Randers Midtby.....	3
Skulptur Iguanbryderne - stillingstagen til midler ved renovering.....	4
Langå stationsbygning - stillingstagen til midler ved ny SAVE registrering.....	5
Vestrupvej 120, Gimming - stillingstagen til ansøgning om nedrivning af stuehus,.....	6
Vester Kirkestræde 14 - stillingstagen til forslag om nyt tagmateriale.....	7
Valsemøllen - orientering om forbud mod nedrivning og videre proces.....	8
Provstegade 4 - orientering om ny SAVE registrering.....	9
Eventuelt.....	10
Økonomi.....	11
Mødediæter.....	12
Eventuelt: Orientering om politisk behandling af bevaringsudvalgets årsrapport.....	13
Eventuelt: Forslag til fokus på bymidten og informationsarbejde omkring at bevaring kan betale sig	14

Punkt 39: Revision af SAVE registreringer i Randers Midtby

01.02.05-G01-93-18

Beslutning

Bevaringudvalget lægger mærke til at ny SAVE registrering for Randers midtby også vil omfatte den nyere bygningsarv fra efter 1940, hvilket de vurderer er positivt. Bevaringsudvalget er indstillet på at bekoste en SAVE registrering og beslutter, at forvaltningen hjemtager tilbud på en samlet SAVE registrering i Randers midtby. Dernæst skal tilbud fremlægges for bevaringudvalget.

Sagsfremstilling

Forvaltningen er i opstartsfasen hvad angår ny planlægning for Randers bymidte, da den gældende planlægning, herunder Lokalplan 309, er udfordret på grund af planlægningsmæssige årsager, såsom anvendelsebestemmelsen. Denne er udfordret i en tid hvor der sker mange forandringer og stilles nye krav til bymidten.

Forvaltningen vil foreslå at der i denne sammenhæng bliver foretaget en SAVE-revision af midtbyens bygninger, hvorved vi vil få opdateret den tidligere SAVE-registrering fra 1999, som blev udført i forbindelse med udarbejdelse af Kommuneatlas for Randers By. Ved at få udarbejdet en SAVE-revision vil vi få et opdateret materiale til sagsbehandling og ydermere kunne det også blive aktuelt at se på nyere bygninger som er efter 1940, hvilket ikke har været praksis tidligere. Forvaltningen vil indhente tilbud til en SAVE-revision ved konsulentfirmaer og præsentere dette for bevaringsudvalget.

Bevaringsudvalget skal tage stilling til om de vil bidrage økonomisk til en SAVE-revision af Randers Midtby og på et kommende møde få fremlagt tilbud indhentet fra forvaltningen.

Punkt 40: Skulptur Iguanbryderne - stillingstagen til midler ved reovering

01.00.00-P20-352-15

Beslutning

Bevaringsudvalget ønsker, udover de allerede reservede 50.000 kr, at bemidle 13.000 kr til en konservatorundersøgelse af skulptur og sokkel, som skal klarlægge hvilke tiltag der skal til i forbindelse med en restaurering af disse. Udgifter til selve restaurering af skulptur og sokkel, samt udgifter til placering og anlæg skal By og Land selv fundraise.

Sagsfremstilling

Miljø- og teknikudvalget har den 22. oktober 2018 behandlet muligheden for at placere Iguanbryderne på Tinhuspladsen. Foreningen By og Land, Randers ønsker at ansøge om fondsmidler, hvorfor der skal tages stilling til om foreningen kan arbejde videre med en placering af Iguanbryderne på Tinghuspladsen. Forvaltningen har derfor indstillet til miljø- og teknikudvalget, at foreningen arbejder videre med muligheder for finansiering af genplacering af Iguanbryderne på Tinghuspladsen som vist i skitseforslagets forslag 2.

Forvaltningen orienterer om udvalgets beslutning, som først foreligger til selve bevaringsudvalgets møde. Forvaltningen understreger over for miljø- og teknikudvalget, at det forelagte projekt er et indledende skitseprojekt, som vil kræve en mere konkret projektering og økonomi, hvis det lykkedes at finde finansiering. Begge dele vil blive forelagt til fornyet politisk stillingtagen.

By- og Land har den 8. oktober 2018 været på besigtigelse af Iguanbryderne på dets nuværende oplagingssted ved Anlægsgartner Torben Jensen. Både skulptur og sokkel findes ved Torben Jensen.

Repræsentant/er fra By- og Land i bevaringsudvalget vil hermed orientere bevaringsudvalget om deres besigtigelse og hvad der kan komme af udgifter i forbindelse med reovering af skulpturen, samt deres dialog med mulige samarbejdspartnere om placering af skulpturen.

Bevaringudvalget skal på baggrund af By- og Lands beskrivelse af besigtigelsen vurdere om udvalget ønsker at financiere dele eller hele reoveringen af skulpturen Iguanbryderne og dennes sokkel.

Punkt 41: Langå stationsbygning - stillingstagen til midler ved ny SAVE registrering

01.02.05-G01-87-18

Beslutning

Bevaringsudvalget er positive overfor at hyre en rådgiver til en uvildig vurdering af Langå Stations bygning og beslutter at bemidle 10.000 kr til en SAVE registrering.

Sagsfremstilling

Forvaltningen orienterede Bevaringsudvalget på møde den 5. september 2018 om BaneDanmark og DSB Ejendommens ønske, om at nedrive Langå Stationsbygning, da de mener, at bevarelse af stationsbygningen ville betyde at bygningens fundamenter skulle forstærkes både pga. hastighedsopgradering og ved belastning i anlægsfasen. De mener desuden at bygningen er utidssvarende og at de vil få det bedste resultat ved at rydde hele området og starte forfra.

Bevaringsudvalget udtalte at;

"Bygningen er en del af lokalsamfundets identitet som stationsby. Bygningen bør bevares, så den fortsat kan blive aktivt brugt til kulturelle formål.

Bevaringsudvalget ønsker at forvaltningen undersøger vilkårene for en ny SAVE registrering af stationsbygningen."

I forbindelse med landsbyernes SAVE-registrering registrerede Randers Kommune selv bygningen til at have en bevaringsværdi på 5, hvilket ikke er en høj bevaringsværdi. Derfor er ejendommen ikke optaget i Randers Kommuneplan 2017 og er derfor ikke omfattet af bestemmelser om offentlig bekendtgørelse inden nedrivning. Forvaltningen vurderer at kommunens SAVE registrering bør eftergås af en uvildig registrant og forvaltningen har der indhentet tilbud på SAVE registrering og afventer på nuværende tidspunkt svar på dette.

Bevaringsudvalget skal beslutte om de vil financiere denne uvildige registrering af Langå Station.

Punkt 42: Vestrupvej 120, Gimming - stillingstagen til ansøgning om nedrivning af stuehus,

01.10.00-P19-465-18

Beslutning

Bevaringsudvalget mener ikke at forespørgsel om nedrivning af Vestrupvej 120 er ordentlig begrundet og at p-pladser bør kunne findes andetsteds i byen, eller at byens borgere eventuelt kunne indgå aftale om at benytte gårdsplads ved Vestrupvej 120. Udvalget vurderer, at Vestrupvej 120 er en væsentlig del af et gadeforløb og at selve bygningen rummer et stort potentiale.

Udvalget vil gerne med udgangspunkt i denne sag igangsætte en undersøgelse af hvilke landsbyer og dennes bebyggelse der bør beskyttes og bevares ved bevarende lokalplaner. Udvalget vil gerne tage udgangspunkt i denne undersøgelse ved de vurderinger og anbefalinger som ligger i SAVE registreringer i landsbyerne og landsbyregistreringerne.

Bevaringsudvalget kan dermed ikke anbefale en nedrivning og vil gerne se overslag på hvad én bevarende lokalplan koster.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har modtaget en forespørgsel om at nedrive et bevaringsværdigt stuehus på Vestrupvej 120 i Gimming. Stuehus er en del af en trelænget gård og ligger nabo til byens forsamlingshus på Vestrupvej 122. Landbyens borgere ønsker at forsamlingshuset rives ned og at der opføres et nyt forsamlingshus på en større grund hvor der også er plads til parkering. Det er der ikke i dag. Borgerne er derfor i dialog med grundejer af Vestrupvej 120 om at udvide grunden med forsamlingshuset i den retning hvor det bevaringsværdige stuehus ligger. Grundejer vil dermed bygge nyt længere mod nord, som forudsætter en ændring af landsbyafgrænsningen.

Bevaringsudvalget skal tage stilling til forespørgsel ang. at fjerne et bevaringsværdigt stuehus mod at byens forsamlingshus kan udvides og bestå i fremtiden.

Bilag

Bilag 1_ Oversigtskort Gimming

Punkt 43: Vester Kirkestræde 14 - stillingstagen til forslag om nyt tagmateriale

01.02.05-P25-3-18

Beslutning

Bevaringsudvalget vurderer at tårnelement bør bevares. Bygherre af Vester Kirkestræde 14 bør, grundet ejendommens karakteristiske placering ved siden af kirke og torv, fremlægge et forslag til udformning af tårn med baggrund i foto fra Stadsarkivet. Bevaringsudvalget mener ikke, at bygherre skal kopiere det oprindelige udseende, men skal tage inspiration derfra. Udvalget vurderer medvidere at tårn bør udføres i zink eller alternativt søge om dispensation til tagpap.

Sagsfremstilling

Bevaringsudvalget har den 28. februar 2018 fået forelagt et ønske fra grundejer om at skifte tagmateriale fra naturskifer til shingles. Bevaringsudvalget drøftede hvorvidt de mente, at tagpap shingles kan sidestilles med skifer og anbefale at disse anvendes på den pågældende ejendom. Bevaringsudvalget kunne ikke anbefale, at der udskiftes tag til paptag i form af shingles, da skifer ikke kan siddestilles med shingles og at det ikke passer til den meget centralt beliggende ejendom.

Med baggrund i udvalgets udtalelse og bestemmelserne i lokalplan 309, har forvaltningen givet afslag derpå.

Grundejer vil nu med ny forespørgsel høre om de kan etablere et rødstens tegltag. Forvaltningen vurderer umiddelbart at dette kan lade sig gøre idet det er i overensstemmelse med lokalplan 309;

§4, stk. 40.

Tagmaterialet skal være røde uglaserede vingeteg. Byrådet kan give tilladelse til at anvende skifer, kobber, bly, zink eller lignende materialer, hvis det oprindeligt har været brugt eller vil være mere velvalgt i forhold til bygningens arkitektur, og det efter byrådets skøn passer ind i gadebilledet.

Forvaltningen vurderer dog, at det eksisterende tag må undergå ændringer for at opnå et pænt afsluttet tegltag. På hjørnet er der et eksisterende tårnelement, som forvaltningen vurderer med nyt tegltag bør fjernes og blot erstattes af en kvist som den eksisterende. Grundejer foreslår at zinkinddække tårnet.

Bevaringsudvalget skal drøfte hvorvidt taget på denne ejendom kan afsluttes ved hjørnet i forhold til at bygningen i dag fremstår med tårnelementet.

Bilag

Bilag 1 _ Vester Kirkestræde 14

Bilag 2 _ Vester Kirkestræde 14

Punkt 44: Valsemøllen - orientering om forbud mod nedrivning og videre proces

01.00.00-P20-341-15

Beslutning

Bevaringsudvalget er positiv overfor vurderingen om nedlæggelse af §14 forbud, samt angående afgræsning af lokalplan.

Sagsfremstilling

Miljø- og teknikudvalget blev den 19. september 2018 præsenteret for grundejerens ønske om at nedrive Valsemøllen på Rosenørnsgade 8 i Randers.

Forvaltningen indstillede at miljø- og teknikudvalget skulle nedlægge et forbud mod nedrivning af Valsemøllen jf. §14 i planloven og at der herefter igangsættes en bevarende lokalplan, der sikrer bygningen mod nedrivning. Udvalget godkendte indstillingen og forvaltningen har nu varslet et forbud og igangsat en partshøring ved grundejeren. Når varsling udløber vil forvaltningen fremsende forbud til grundejer.

Forvaltningen har med varslingen igangsat forbudets gyldighedsperiode som løber i et år. Inden for dette år, skal der ligge et godkendt og offentliggjort forslag til lokalplan. Når selve forbudet er udstedt skal Udviklingsudvalget igangsætte lokalplanudarbejdelse. Dette er planlagt at ske på mødet den 15. november 2018.

Forvaltningen vurderer, at Valsemøllen er en del af det industrihistoriske bygningskompleks med Mediehuset og Trifoliumbygningen, hvorfor det på nuværende tidspunkt arbejdes med et lokalplanområde, som vil omfatte hele kareen og hvor de omtalte bygninger også vil indgå.

Punkt 45: Provstegade 4 - orientering om ny SAVE registrering

01.10.00-G01-2-17

Beslutning

Bevaringsudvalget er orienteret.

Sagsfremstilling

Med baggrund i Slots- og Kulturstyrelsens ophævelse af fredning på Provstegade 4 i Randers den 6. september 2018 og bevaringsudvalgets behandling af sagen den 15. november 2018, har forvaltningen SAVE-registreret Provstegade 4. Provstegade 4 er omfattet af lokalplan 146 og lokalplan 309 og skal gennemgå sagsbehandling i tilfælde af ønske om ombygninger eller facadeændringer.

Ud fra bygningens væsentlige ombygninger og tilføjelser, som dels slører bygningens oprindelige funktion som pakhus og dels slører de karakteristiske bygningsdetaljer, vurderer forvaltningen at bygningen har en SAVE-værdi på 3. De karakteristiske bygningsdetaljer var synlige og klare i sit udtryk da gården blev fredet i 1977.

Punkt 46: Eventuelt

01.00.00-P35-1-17

Beslutning

- Orientering om politisk behandling af bevaringsudvalgets årsrapport (Ane Nørholt Foghmar, ses i pkt. nr. 49)
- Forslag til fokus på bymidten og informationsarbejde omkring at bevaring kan betale sig (Birgit Veje, ses i pkt. nr.50)

Sagsfremstilling

Eventuelt.

Punkt 47: Økonomi

01.00.00-P35-1-17

Beslutning

Drøftet og besluttet som bilag, at der søges om overførsel af 250.000 kr

Sagsfremstilling

Forvaltningen foreslår, at Bevaringsudvalget overfører ubenyttede midler. På nuværende tidspunkt er der et restbudget på 265.510 kr.

Forvaltningen foreslår, at Bevaringudvalget, ud fra dagens eventuelle bemidlinger, ønsker at søge om overføring af et afrundet beløb.

Bevaringsudvalget skal drøfte hvor mange midler der ønskes ansøgt om at blive overført til 2019.

Bilag

Oversigt over udgifter og indtægter - Bevaringsudvalget 2018-2019

Punkt 48: Mødediæter

01.00.00-P35-1-17

Beslutning

Drøftet.

Sagsfremstilling

Mødediæter udfyldes.

Punkt 49: Eventuelt: Orientering om politisk behandling af bevaringsudvalgets årsrapport

01.00.00-P35-1-17

Beslutning

Bevaringsudvalget er orienteret.

Sagsfremstilling

Bevaringsudvalget orienteres om at landdistriktsudvalget, miljø- og teknikudvalget og udviklingsudvalget har/skal behandle "Årsberetning 2016-2017" for bevaringsudvalget. På tidspunkt for referat har alle de stående udvalg taget årsberetningen til efterretning og har godkendt forvaltningens forslag om at præcisere punkter i bevaringsudvalgets opgaver ang. beskrivelsen af udvalgets opgaver ændres, så "udvalg" erstattes af "byrådet", så bevaringsudvalgets opgaverne ikke ændres, når styrelsesvedtægten ændres.

Punkt 50: Eventuelt: Forslag til fokus på bymidten og informationsarbejde omkring at bevaring kan betale sig.

01.00.00-P35-1-17

Beslutning

Bevaringsudvalget beslutter at forvaltningen arbejder videre med forslaget og vurderer om midtbyprojektet er den rette kanal til det ønskede. Bevaringsudvalget vil gerne fokusere på bymidten og informationsarbejde omkring at bevaring kan betale sig.

Sagsfremstilling

Bevaringsudvalgets formand foreslår, at Bevaringsudvalget aktiv starter et informationsarbejde i forhold til de økonomiske fordele ved bevaring af bygningsarven.

Bevaringsudvalgets formand foreslår at man f.eks. kontakter Ribe Kommune og høre om der er en derfra som kunne inviteres til at holde et oplæg om deres erfaringer. Det skulle gerne ud til en bredere skare ved f.eks. at koble sig på den nuværende proces omkring midtbyarbejdet og at det f.eks. kunne blive et tema ved f.eks. en evt. kommende midtby borgermøde/konference hvor cityforeningen og midtbyudvalget er til stede.